

ÖZET: Sosyal güvenlik primlerinin çalışılan yer dışında tek bir merkezden yatırılması halinde memur olan eşin aile birliği mazeretine bağlı yer değişikliği hk. (17/08/2016-4785)

Bakanlığımızda, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik kapsamında aile birliği mazeretine bağlı yer değişikliği yapacak personel bulunduğunu, söz konusu personel eşlerinin özel şirkette görev yaptığını ve sosyal güvenlik primlerinin ilgililerin çalıştığı il dışında tek bir merkezden ödendiğini belirterek bahse konu personel eşlerinin çalıştığı işyeri tarafından sosyal güvenlik primlerinin kendileri tarafından ödendiğine ve ilgililerin şirket merkezi dışında başka bir ilde çalıştığına dair yazılı olarak beyan vermesi halinde, bu durumun eş durumu yer değişikliği kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda görüş talep eden ilgi (a) yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 25/6/1983 tarihli ve 18088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin(Genel Yönetmeliğin) "Aile Birliği Mazeretine Bağlı Yer Değişikliği" başlıklı 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; kamu personeli olmayan eşinin, talep edilen yerde başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak çalışmış ve halen çalışıyor olması halinde bu durumda olan eşin bulunduğu yere, memurun aile birliği mazeretine bağlı olarak yer değişikliğinin yapılabilmesi hüküm altına alınmıştır.

Birden çok ilde işyeri bulunan bir ticari işletmede çalışanların sigorta primlerinin işyerlerinin bulunduğu yerlerden mi, yoksa bütün çalışanların primlerinin tek bir merkezden mi yatırıldığına ilişkin olarak Başkanlığımıza ait ilgi (b) yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından görüş talep edilmiş olup, adı geçen Başkanlığa ait ilgi (c) yazıda ise "... Buna göre, 5510 sayılı Kanunun ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin yukarıda bahsi geçen maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde, işin yapıldığı yeri görev bölgesine alan sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezlerinde işyerlerinin tescil edilmesi gerekmekte olup, işyerlerinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıştırılan sigortalıların ise söz konusu personelin tabi tutulacakları sigorta kolları ve prim oranları üzerinden işyerlerinin bulunduğu yerdeki sosyal güvenlik il müdürlüklerinde/sosyal güvenlik merkezlerinde tescil edilen işyeri dosyalarından diğer bir ifadeyle sigortalıların istihdam edildikleri işyerlerinden Kurumumuza bildirimlerinin yapılması gerekmektedir.

Bu bakımdan, sigortalının fiilen çalıştığı yer işyeri sayıldığından, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran ve birden çok ilde işyeri olan firmaların sigortalıların fiilen çalıştırıldığı yerdeki Kurum ünitesinde/ünitelerinde işyeri tescili yaptırmaları dolayısıyla çalışanların sigorta yükümlülüklerinin de fiilen çalıştıkları işyerlerinden yerine getirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, işverenlerin birden çok ilde şubesi bulunmakla birlikte, bu şubelerde fiilen çalışan sigortalıların, işverene ait tek bir ilden veya merkezden bildirmeleri durumunda bu hususta yapılacak ihbar ve şikayete istinaden yapılacak denetimler sonucu hazırlanacak raporlara göre tescil işlemleri güncellenmektedir." denilmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde,

- Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ait ilgi (c) yazıda birden çok ilde işyeri bulunan firmaların sigortalıların fiilen çalıştırıldığı yerdeki Sosyal Güvenlik Kurumu ünitesinde/ünitelerinde işyeri tescili yaptırmaları gerektiği, dolayısıyla çalışanların sigorta yükümlülüklerinin de fiilen çalıştıkları işyerlerinden yerine getirilmesi gerektiği ifade edildiğinden, birden çok ilde işyeri bulunan ticari işletmede çalışanların sigorta primlerinin fiilen görev yaptıkları işyerlerinin bulunduğu yerlerden değil de tek bir merkezden yatırılmasının mevzuata uygun olmadığı ve bu sebeple oluşan veya oluşabilecek

mağduriyetlerin önlenmesi adına Sosyal Güvenlik Kurumuna bilgi verilerek gerekli işlemlerin başlatılabileceği,

- Genel Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin (d) bendinde zorunlu yer değiştirmeye tabi memurun kamu personeli olmayan eş sebebiyle aile birliği mazeretine bağlı yer değişikliğinin yapılabilmesi için "talep edilen yerde" başvuru tarihi itibariyle eşinin son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak çalışmış ve halen çalışıyor olması gerektiği ifade edildiğinden, sosyal güvenlik primlerinin talep edilen yerde yatırılmış olması gerektiği, mütalaa edilmektedir.

